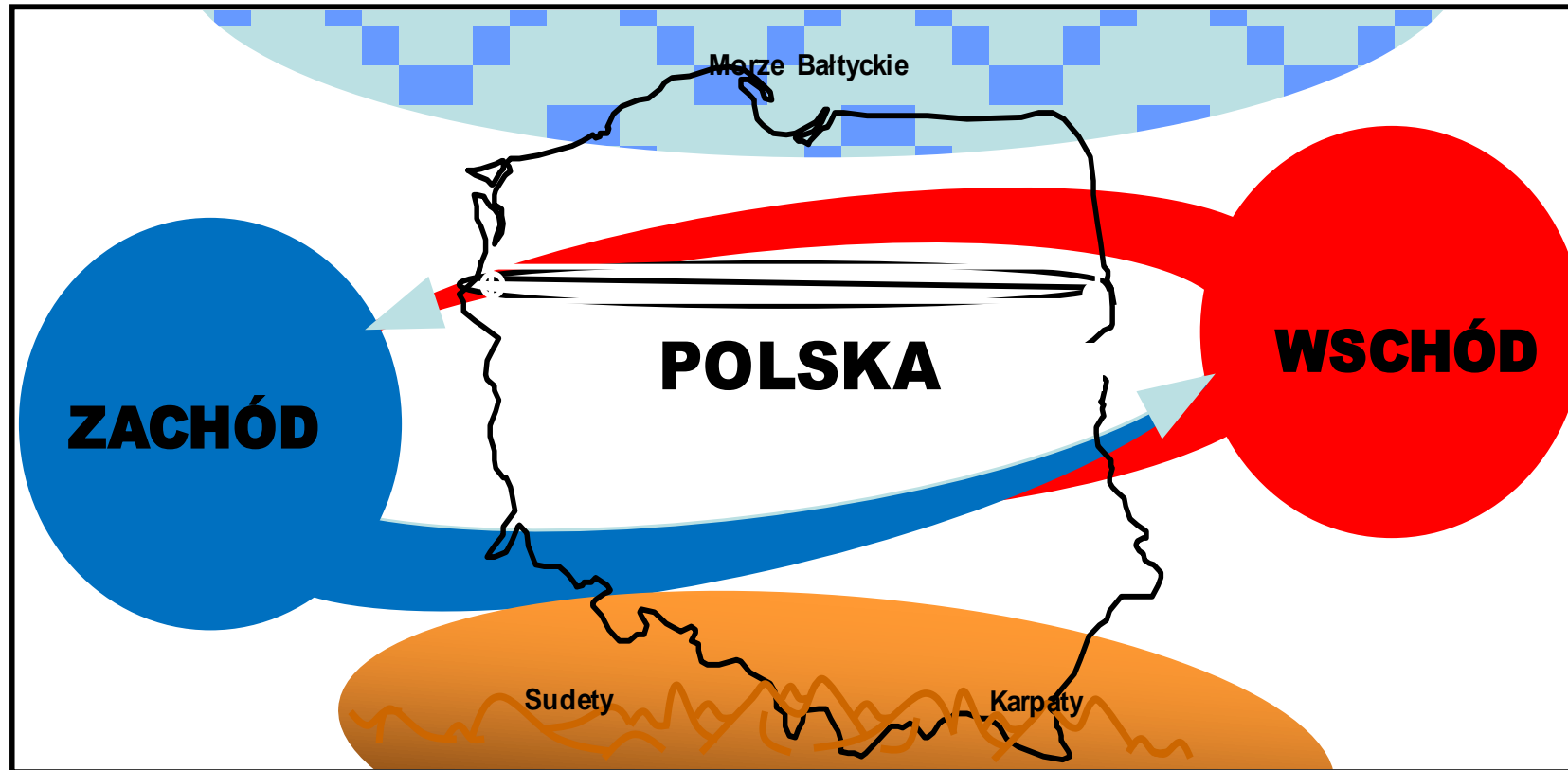

Wykład V

STRATEGICZNE WNIOSKI DLA BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

**(wynikające z tendencji kształtowania
się międzynarodowego środowiska
bezpieczeństwa z uwzględnieniem
krajowych szans i ryzyk)**

Geostrategiczne położenie Polski

HISTORYCZNA EWOLUCJA POLSKIEJ STRATEGII

- **Polska Piastów – obrona na Zachodzie
swoboda na Wschodzie**
- **Polska Jagiellonów - mocarstwo**
- **Upadek i rozbiory – słabość władzy centralnej**
- **Polska międzywojenna – równy dystans między
Berlinem i Moskwą**
- **Polska w UW – ubezwłasnowolnienie
strategiczne**
- **Samodzielność strategiczna lat 90.**
- **Polska w NATO i UE**

**KONCEPCJA
STRATEGICZNA
BEZPIECZEŃSTWA
PAŃSTWA**
(strategia operacyjna i preparacyjna)

Cykl (procedura) strategiczny w dziedzinie bezpieczeństwa

1. Zdefiniowanie **interesów narodowych** i celów strategicznych w dziedzinie bezpieczeństwa
2. Ocena **środowiska strategicznego** (warunków bezpieczeństwa): co zagraża, a co może pomagać w realizacji interesów narodowych?
3. Sformułowanie **operacyjnej koncepcji strategicznej**: jakie działania należało będzie podejmować w razie zagrożenia (kryzysu) i wojny dla zapewnienia realizacji interesów narodowych i jakie wynikają z tego wymagania operacyjne wobec systemu bezpieczeństwa, w tym Sił Zbrojnych?
4. Sformułowanie **preparacyjnej koncepcji strategicznej**: jakie powinny być priorytety przygotowania (rozwoju, transformacji) systemu bezpieczeństwa, w tym Sił Zbrojnych?

**STRATEGIA
OPERACYJNA
(zadania strategiczne
systemu
bezpieczeństwa)**

**DZIAŁANIA
STRATEGICZNE
(STRATEGIA
OPERACYJNA:
ZADANIA SYSTEMU
BEZPIECZEŃSTWA)**

- **Pogotowie (ubezpieczenie) strategiczne**
 - **Współpraca sojusznicza i partnerstwa (odstraszanie sojusznicze!)**
 - **Wywiad i kontrwywiad (przeciwzaskoczenie!)**
 - **Przygotowania obronne (rozwój i doskonalenie potencjału czasu P i rezerw na cz. W!)**
- **Reagowanie kryzysowe**
 - **Pozamilitarne (dyplomacja, sankcje ...)**
 - **Polityczno-militarne (udział w misjach, manewry...)**
- **Obrona (działania wojenne)**
 - **Agresja na dużą skalę – obrona sojusznicza**
 - **Agresja ograniczona - udział w obronie sojusznika**
 - **Agresja skryta (podprogowa) – obrona samodzielna i/lub sojusznicza**

ODPIERANIE AGRESJI: DZIAŁANIA OBRONNE

RODZAJ AGRESJI	ZADANIA OBRONNE
SKRYTA INTERWENCJA (agresja podprogowa)	Reagowanie kryzysowe/obronne: <ul style="list-style-type: none">▪ Uruchomienie systemu reagowania kryzysowego▪ Podwyższenie gotowości obronnej państwa▪ Osłona granicy, obrona powietrzna i morska oraz działania przeciwdywersyjne▪ Wprowadzenie stanów nadzwyczajnych▪ Uruchamianie reagowania kryzysowego w ramach UE i obronnego w ramach NATO (pokonanie bariery konsensusu!)
AGRESJA OGRANICZONA	Operacja obronna: <ul style="list-style-type: none">▪ Rozwinięcie strategiczne (mobilizacyjne i operacyjne)▪ Prowadzenie narodowej operacji obronnej▪ Udział w sojuszniczej operacji obronnej, w tym wydzielenie kontyngentu do obrony sojusznika
AGRESJA NA PEŁNĄ SKALĘ	PEŁNOWYMIAROWA SOJUSZNICZA KAMPANIA WOJENNA

Operacja obronna NATO: wyzwania, dylematy i zadania

- **Doktryna polityczna: obrona „każdego cala” terytorium NATO; doktryna strategiczna obrona uprzedzająca?**
- **Monitorowanie kryzysu i wykrycie narastającego zagrożenia (działania przeciwwzaskoczeniowe) wywiad, rozpoznanie: działania narodowe, oceny sojusznicze**
- **Wzmożenie odstraszania (powstrzymywania, mitygowania): operacja kryzysowa NRF; podwyższenie gotowości sił narodowych wydzielonych do dyspozycji NATO; reakcja mini-koalicji wewnątrz NATO; uaktualnienie planów operacyjnych...**
- **Przekazanie wojsk w operacyjne podporządkowanie dowództw sojuszniczych (Transfer of authority)**
- **Operacja obronna: najpierw narodowa?, od razu sojusznicza?**
- **Manewr strategiczny głównych sił wzmocnienia i kontrofensywa**
- **Próg wojny nuklearnej???**

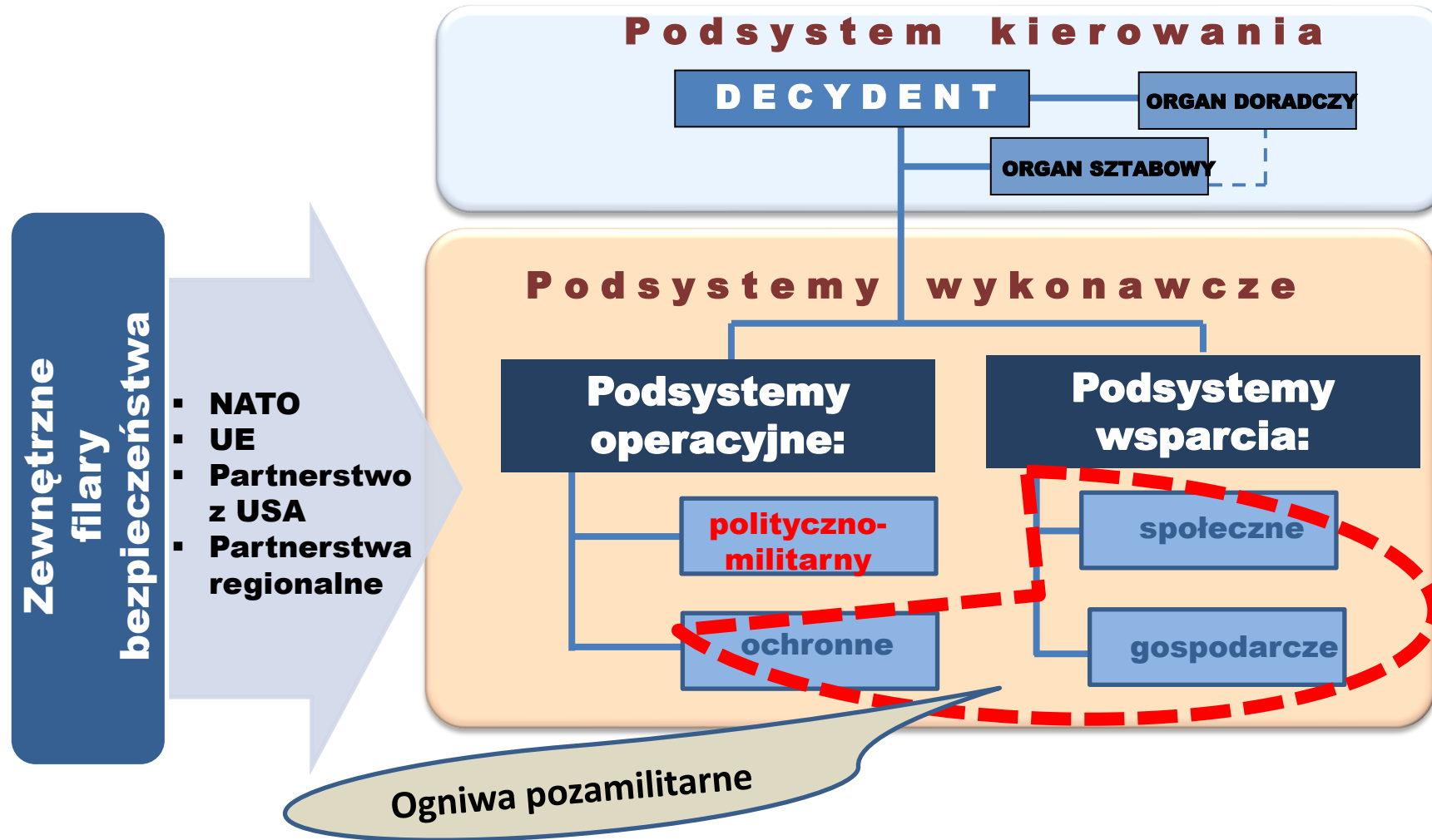
NARODOWA OPERACJA OBRONNA: dylematy

- **Problem zaskoczenia agresją:**
 - **Zaskoczenie strategiczne [wojną],**
 - **Zaskoczenie operacyjne [metodą agresji],**
 - **Zaskoczenie taktyczne [czasem, miejscem...]**
- **Agresja terytorialna i ... aterytorialna?**
- **Czas obrony samodzielnej – zależny od skali zaskoczenia i metody obrony**
- **Przestrzeń: obrona głęboka – obrona frontalna (kordon)**
- **Państwo podziemne - zbrojny ruch oporu:**
 - **powszechny (WOT?) czy profesjonalny (Wspec?)**

STRATEGIA PREPARACYJNA

**(zadania w zakresie przygotowania
systemu bezpieczeństwa narodowego)**

System bezpieczeństwa narodowego

STRATEGIA PREPARACYJNA: PRIORYTETY PRZYGOTOWANIA SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

- 1. Podsystem kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym obronnością – integracja**
- 2. Podsystemy operacyjne, w tym militarny i innych służb mundurowych – profesjonalizacja, rozwój jakościowy**
- 3. Podsystemy wsparcia (cywilne: administracyjne, gospodarcze, społeczne) – powszechność przygotowań**

Doskonalenie systemu kierowania

- **Integracja funkcjonalna: obrona militarna, obrona/ochrona cywilna, zarządzanie/reagowanie kryzysowe**
- **Integracja instytucjonalna: na szczeblu rządu, województwa i samorządów**
- **Poprawa wykorzystania organów konstytucyjnych: Rada Gabinetowa, RBN**
- **Ewentualna zmiana Konstytucji: system prezydencki lub gabinetowy**

DOSKONALENIE SYSTEMU KIEROWANIA I DOWODZENIA SIŁAMI ZBROJNYMI:

Zredukowanie ryzyka woluntaryzmu partyjnego: zwiększenie strategicznej roli szefa SGWP w organach państwowych. Rozdzielenie funkcji szefa SGWP i Dowódcy SZRP

Poziom państwa

Kierowanie polityczno-strategiczne siłami zbrojnymi i obroną państwa przez organa władzy państwowej (PRP, RM, MON, z pomocnictwem szefa SGWP)

Zwierzchnictwo nad SZ

Prezydent

Rada Ministrów

MON

Szef

Sztabu Generalnego

W czasie wojny

Poziom sił zbrojnych

NDSZ

Połączone Dowództwo Sił Zbrojnych

SIŁY ZBROJNE

Dowodzenie siłami zbrojnymi w czasie pokoju, kryzysu i wojny przez organa wojskowe

Priorytety rozwoju Sił Zbrojnych RP

▪ Paradygmat jakościowy a nie ilościowy:

- Sztandarem paradygmatu ilościowego jest **300 tys. armia czynna**: ryzyko pogorszenia jakości
- Problem: służba ochotnicza, czy z poboru?
- Bariera demograficzna: **Duża armia na czas W – tak; duża armia w cz. P – nie.** Dlatego **priorytet dla wojsk rezerwy**
- Profesjonalizm wojskowy – rekrutacja, szkolenie, apolityczność kadr dowódczych

▪ Struktura:

- Uzupelnic wojska operacyjne do pełnych etatów i dopiero tworzyć kolejne struktury (konceptcja rozciągnięcia, rozproszenia organizacyjnego czy konsolidacji organizacyjnej?)
- Stworzyć **formacje wojsk rezerwowych** (w tym na bazie części WOT)
- WOT włączyć w system dowodzenia wojskowego

▪ Modernizacja techniczna – priorytety

- Środki walki niekinetycznej/informacyjnej: **środki przeciwwzaskoczeniowe** (wywiad/kontrwywiad, środki kosmiczne), cyberbroń, środki WRE
- Środki rażenia i manewru: **obrona powietrzna** (przeciwrakietowa, przeciwlotnicza, **przeciwdronowa**) i przeciwpancerna; śmigłowce i bezzałogowce/drony (powietrzne, morskie i lądowe); **broń precyzyjna** (rakietowa i artyleryjska) dalekiego zasięgu (lądowa, powietrzna i morska)

Pozamilitarne podsystemy operacyjne

- **Służby specjalne (AW, ABW, CBA) – problem nadzoru**
- **Policja – uniknąć upolitycznienia**
- **Straż Graniczna – granice zewnętrzne UE**
- **Straż Pożarna – załączki OC na W**
- **SOP - profesjonalizm**

Gospodarcze i społeczne podsystemy wsparcia

- **Przemysł obronny – unowocześnienie przez kooperację międzynarodową**
- **Zapasy strategiczne – poziom krytyczny. Amunicja (precyzyjna!)**
- **Systemy komunikacji – infrastruktura krytyczna, cyber-**
- **Edukacja – powszechność przygotowań**

SYNTEZA PRIORYTETÓW STRATEGICZNYCH RP

- **Strategiczne (długoterminowe) interesy państwa a nie doraźne (bieżące) cele polityczne partii rządzącej powinny być podstawą rozwoju potencjału obronnego**
- **Konieczny jest kreatywny udział w transformacji NATO i UE stosownie do wymagań II zimnej wojny w Europie i naszych interesów strategicznych, w tym w budowie adekwatnego odstraszania sojuszniczego (udział w *nuclear sharing*?)**
- **Prymat jakości nad ilością oraz zdolności przeciw-zaskoczeniowe, obrona powietrzna, broń precyzyjna dalekiego zasięgu i wojska rezerwy to najważniejsze priorytety rozwoju sił zbrojnych**